

המועצות הסתגלו מהר מאוד לאווירה בארץ: ושחיתות מעורבות במאבק שלהם על מישרות

ולנטינה אמרה

"ניאטו!"

מיפלגתית. בכל הזדמנות הם טוענים שהתאחדות צריכה להתנער מהמיפ"לגתיות הישראלית ולהתרכז בעזרה לעולים. למעשה, הם מזדהים ומוזהים עם התחיה.

ברויטמן מכחיש כי אי פעם ניהל קשר אינטימי עם טייץ. הוא טוען ש'אומנם עזר לה בעבודה, אבל עשה זאת, לדבריו, מחמת טובליבו.

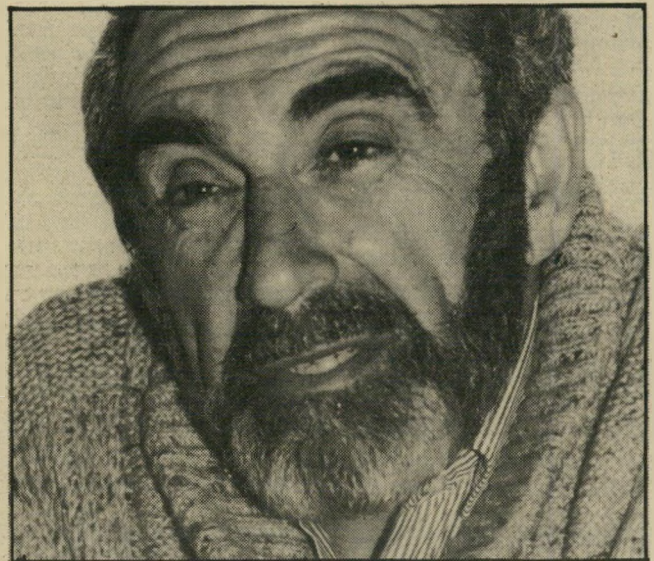
מתוך אותה גרלות נפש, כנראה, גם כתב לה שיר, ככתביו: לא אכתוב לך יותר מיכתבים/ושיורים כבר לך אחדל להקדיש/ אשתדל אותך יו"ת לא להכיר/ומה שהיה שילך ל"אוקיינוס/מצאתיך באשפתות הח"ים/ נדבקת כעלה שהצחיב/נפתח"

פימה פיינבלום, יו"ר ההתאחדות, פיטר אותה מעבודתה בו במקום. ב-1968 הקימה מיפלגת העבודה, או ליתר דיוק הגרעין הקשה של מנגנון מפא"י, בהשראתה של גולדה מאיר, את התאחדות עולי ברית המועצות. אחרי מלחמת ששת הימים, כשהת-

מנהיגי שלושת הארגונים מנהלים קרבות סמויים וגלויים. כל אחד בטוח שאירגונו הוא מייצג נאמנה את יוצאי ברית המועצות בארץ. כל אחד מתגאה בתלאות שפקדו אותו שם, מזולזל ב"סיבלם של האחרים.

"אני הייתי כלוא בבית משוגעים אחרי שהחורתי את האותות והדרגות שלי לנשיא ברית המועצות", אומר גרישה פייגין בגאווה גדולה. "ומה ע"ש פיינבלום, יו"ר ההתאחדות, באותו זמן?"

אמת, פיינבלום אינו גרישה פייגין וכתוננת המשוגעים שלו, או ארוארד קונוניצוב שניסה להטוף מטוס. לאלה שמור מעמד מיוחד, אריסטוקרטי כמי עט, כקרב יוצאי ברית המועצות. אולם אף פיינבלום עשה שם מעשה דרמאטי, המעורר כבוד גם בין יריביו: בפברואר 1971 התכנסו 24 יהודים במישרד הקבלה של נשיא ברית המועצות דאז, ניקולאי פודגורני. הם הי גישו למנהל המישרד רשימה של שאי-

עסקן פיינבלום פריצה לשיבה

חילו להגיע עולים מברית המועצות, הבינו במנגנוני המיפלגות את הפוטנציאל האלקטוראלי העצום הטמון בע"ליה הוו. במפא"י עשו הכנות ראשונות לקליטת העולים אל חיק המיפלגה. היושב ראש הראשון של ההתאחדות היה יונה כסה, חבר הכנסת לשעבר, עסקן ותיק ומנוסה. התחזיות אכן התאמתו. 163 אלף יהודים הגיעו לארץ מברית המועצות. ההתאחדות התמלאה בהם ובנציגיהם.

מכות בין המועמדים

אחרי כסה כיהנו בתפקידי הירשברדש יצחק מרס, גרישה פייגין ויוסף תקוע, לשעבר שגריר ישראל ב"אום ומאנשי מחנה רפ" במיפלגת ה"עבודה.

ב-1979, בבאר שבע, נומן מלכות תקוע, פרצה המהפכה הרוסית-ישראלית. קבוצת עולים נזעמת פרשה מה התאחדות, שהיתה בירוקרטיה מדי לטעמה ולא הניחה להם להשתלט על עמדות הכוח. הפורשים הקימו את אירגון יוצאי ברית המועצות המזרחי עם תנועת החרות. בראשו עומדים אברהם שטוקרביץ, גיבור ברית המועצות, יחזקאל פולרביץ, אסיר ציון ומי ראשי בית"ר בליטא, ודוד יפית. ראשי האירגון נמנים עם מחנה שמיר-ארגס בחרות.

ב-1980 הקים גרישה פייגין את ברית יוצאי ברית המועצות ומימרח אירופה. הברית, כמו ההתאחדות, מי זוהה עם מיפלגת העבודה.

תי אליך, הלכתי איתך/וכעת את כפצע כואב/ אסחוט את ליבי מה"כאב/שנותר משיחתינו/על הפצע מ"לח שזרת/בשבילי אין בכך בוש/ה ידעתי שאת חלשה/שהינך כלי מיש"חק בידי גברים/ ידעתי ששיקרת ב"מילות אהבה/אני משמש לך כמת"אבן/הרגעים בהם הייתי מאושר/אחשבם כאות לתודתך.

במחצית פברואר שוב נותק הקשר בין ולנטינה טייץ לשימון ברויטמן. "אז החליט ברויטמן לנקוט בשיטת הפחדה חדשה ונועות", אומרת טייץ. "הוא התקשר אליי ואמר לי: זה עתה שבתי מהקידה המיסמכים ש"לך, שנעלמו מהארון, הגיעו לידי איר-גונייה המחבלים."

בתה של טייץ וחברתה היו עדות לשיחה.

מיסמכים ובהם רשימות של כל חבריה ההנהלה ופתק המכטא את רגשי מרירותה של טייץ מהנעשה בהתאחדות אכן נעלמו ימים אחרים לפני כן מההתאחדות. ולנטינה טייץ, קומוניסטית מוצהרת, עדיין חולמת על חזרה לברית המועצות. חששה שאימשיהו מנסה להכשיל אותה ולמנוע ממנה לשוב לברית המועצות ולספר ליהודים שם כי היא, כמו כמה אחרים, אינה נהנית מהשהייה בארץ.

"אחרי שגרעתי, הבנתי שברויטמן רק ניסה להפחיד אותי", היא אומרת. את האירוע הבא איש אינו מכחיש: בישיבת נשיאות לפני שבועיים הת"פרצה טייץ לחדר הישיבות וסיפרה ל"חברי הנשיאות, וברויטמן בתוכם, כיצר ניסה להפחיד אותה.

מסוורת טייץ

הינך כלימישחק בידי גברים..."

זכה סוף סוף בתואר יושב הראש. כמו כל מוסד הקשור במיפלגת העבודה, גם התאחדות יוצאי ברית המועצות מורכבת מעשרות עסקנים קטנים. סניפיה פזורים בכל רחבי ה"ארץ. נציגי הסניפים בוחרים את היו"שכראש ואת 161 חבריה ההנהלה, 41 חבריה המועצה ו-23 חבריה הנשיאות.

פימה פיינבלום, גבוה, מעוטר כוקן, לרגליו מגפייבוקרים, ידיו תחוכות דרדקבע בכיסי המיכנסיים, הליכתו זקופה, מקרינה ביטחון עצמי.

"אם לעולה יש דיוור ועבודה, הוא שמח. ככל השנים שלי בארץ אני פועל רק בשביל זה: שלעולים יהיה גג מעל לראש ועבודה שתפרנס אותם בכבוד", הוא אומר.

מייד, בלי היסוס, הוא ממשיך: "את ולנטינה פיטרת מפני שהיא התפרצה ליישיבת הנשיאות והעלתה נושא שלא היה קבוע בסדר היום."

הדבר לא נראה לו תמוה. הוא, יו"ר אירגון — הפועל בקרחנות למען מי ציאת עבודה לעולים, מקפה את פרי נסתה של טייץ רק מפני שפרצה בצ"עקות.

בהתאחדות טוענים שסיבת הפיטר רין שונה. פיינבלום זכה בתואר היושב ראש אחרי מאבק קשה, ברוב של 10 קולות בלבד.

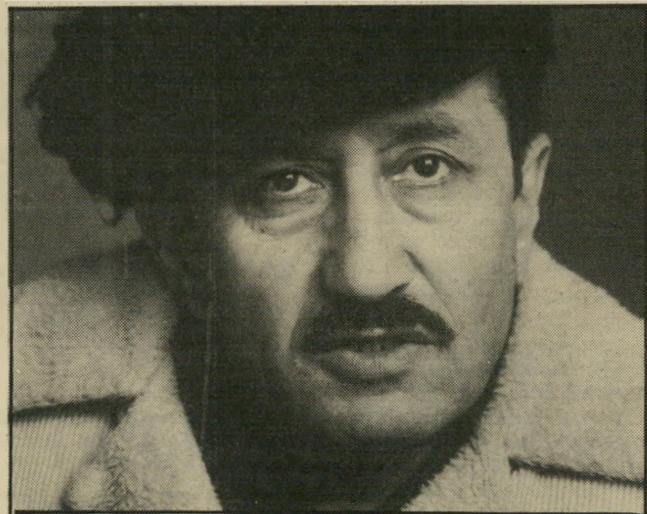
חשבון פשוט: שימון ברויטמן ושישה חברי סיעתו הם אוצר חשוב של שיבת קולות. ברויטמן גם עומד בראש ועדת הפנסיונרים בהתאחדות. מאחר ומרבית הבורחים הם פנסיונרים, או מתקרבים לגיל הפנסיה, הרי שהוא שולט על פרוסת מצביעים גדולה.

כעסקן ותיק, שנושא את עינו אל הכנסת כמעט מיום כואו לארץ, יודע פיינבלום מה רכה חשיבותו של כל קול.

כך, מבלי שידעה, נפלה טייץ קורבן על מיובח המירוץ של פיינבלום לכניסתו. היא היתה מתנתו של פיינבלום לברויטמן. במחווה של רצון טוב העלה פיינבלום את שכרה החודשי. רק בש"בילך אני עושה את זה", אמר לברויטמן.

כשנפגמו היחסים האישיים בין ברויטמן לטייץ, ואחרי כך, כשטייץ התפרצה ליישיבה והאשימה את ברויטמן מן בהתנכלות, עשה פיינבלום את המ"עשה היחיד שהיה אפשרי מבחינתו: הוא פיטר את ולנטינה טייץ.

"פיטוריה של ולנטינה לא הוסיפו לנו כבוד", אומר חברינשיאות. "אחרי שהתגלתה השערוריה, היינו צריכים לומר לברויטמן ללכת." כמקום זה הם גירשו את טייץ.

עסקן ברויטמן קשר אינטימי

לכנסת, הקים רשימה עצמאית, נס. בראש הרשימה היה ארוארד קונוניצוב. הנס המיוחל לא התרחש. גם קוד ניצוב וגם פיינבלום לא זכו במישרת חבריכנסת.

העצמאות הפיתאומית הכעיסה את מיפלגת העבודה. פיינבלום הורח, כתב מיכתב סליחה והוחזר למיפלגה. קוד ניצוב היגר לגרמניה המערבית.

היום קשור פיינבלום למיפלגת הע"בודה בקשרים כמעט. המיפלגה זקרי קה לו ולקולותיו בבאר שבע. לפיכך מוקם במקום השני ברשימת העבודה לעירייה, וכיום הוא חבר מועצת עיריית באר שבע. בתמורה הוא מקבל סיוע אוהד בהתאחדות יוצאי ברית המועצות.

לפני שנה וחצי נבחר כיו"ר ההת"אחדות. הבחירה היתה רעשנית ודני ב"יית"צרים. פיינבלום ומתחרהו, רוי כ"לזך, היכו זה את זה. בלזך נבחר. פייני בלום עירע. בבחירות החוזרות הוא

לוח עקרוניות בנושאי עליה וחוכיות האדם, והודיעו שלא ינטשו את המיש"רד עד ששאלותיהם ייענו.

זו היתה השביתה הראשונה בתול"דות ברית המועצות, והיא עוררה הד"עצום בכל רחבי העולם.

בשעה 10 בלילה נעתר מנהל מיש"רדיהקבלה לרשימת השובתים. בתוך ארבעה ימים ענה פודגורני על שאלו"תיהם. כמה חודשים אחרי כך, עלו לא"ר 21 מהשובתים. שלושה עדיין נמצ"אים שם. קודם לפעילותו הציונית היה פייני בלום מזכיר תא המיפלגה הקומוניס"טית במקום עבודתו. כשהתגלה לו ה"חזון הציוני נטש את המיפלגה. פימה פיינבלום, 52, מהגורם במיק"צוע, הגיע לבאר שבע בתחילת 1971 והתחיל לעבוד במפעלי ים המלח. היום הוא מנהל פרויקט במפעלי ים המלח. בין שאר פעולות ההשתקעות וה-